

A Házi feladat kiadásának szabályai

Pedagógiai Program

2.10 AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLATAI

2.10.1 A BatyiPlusz alsó tagozatos osztályokban

Az írásbeli házi feladatok kijelölésének néhány fontos elve:

- A rendszeresség, lehetőleg írásbeli is!
- A szép gondos külalakkal elkészített munka,
- Képes legyen mindenki önállóan, vagy csekély segítség igénybevételével elkészíteni.
- Igényesen kivitelezhető legyen 15-20 percnél nem több idő ráfordításával is.

Házi feladatok formái:

- írásbeli
- a rajzos feladatok csoportja. (Lehet színezés, ábra kinagyítása, illusztráció készítése, képalkotás stb.)
- a rejtvényes feladatok, fejtörők.
- Versek és egyéb memoriterek (szóbeli) feladásánál a különböző kulcsszavak, „memória fogások” kiemelése még az órán, hogy délután, otthon könnyebben sikerüljön a bevésés. Bizonyos esetekben célszerű, az elolvasás számosságát is előre meghatározni.

Mennyiségi korlát: Az egy napi házi feladat összmennyisége (írásbeli + rajz + szóbeli) nem lehet több:

- 1-2. osztályban 45 percnél
 - 3-4. osztályban 60 percnél
- átlagos képességű gyermekekre számítva.

2.10.2 Alsós Montessori jellegű osztályokban

Az alsó tagozatos Montessori jellegű osztályokban az előírt szóbeli és írásbeli feladatokat a gyermekek az iskolában eltöltött időben végzik el. Amennyiben ez nem valósul meg, hét végén, otthon pótolják az elmaradásokat.

2.10.3 Felső tagozaton:

Humán tantárgyak munkaközössége

Elvek

- tanult ismeretanyag gyakoroltatása, rendszerezése,

- gondolkodást, kreativitást, gyűjtőmunkát elősegítő legyen,
- adott életkornak megfelelő terjedelmű, nehézségi fokú legyen.

Típusai:

- típusfeladatok → gyakoroltatás, lényegkiemelés,
- munkafüzet feladatai,
- önálló véleményalkotásra, kutatómunkára ösztönző feladatok,
- források elemzését

elősegítő feladatok.

Korlátai:

- időbeli korlátok,
- mennyiségi korlátok,
- tanuló betegségei.

A reál tantárgyak munkaközössége

Az írásbeli házi feladat elsősorban az órán tanultak gyakorlását, elmélyítését szolgálja. Mivel a házi feladatok elkészítéséhez szükséges idő a tanuló egyéni képességeitől nagymértékben függ, így az átlagos tempójú tanulókra méretezve az elkészítés időtartama ne haladja meg a 30 percet. Kivétel az összefoglaló órák után, a témazáróra való felkészüléskor, a vizsgára való készüléskor.

Az írásbeli házi feladatok

- matematikából, fizikából, kémiából: gyakoroltató feladatok, számítások, szorgalmi feladatok, kísérletek a munkafüzetbe vagy jegyzetfüzetbe, ezek aránya nagyobb a szóbeli feladatokkal szemben, amelyek definíciók, szabályok, tételek megtanulása.
- természettudományból, földrajzból, biológiából az írásbeli és szóbeli feladatok aránya egyenlő mértékű. A szóbeli feleleteknél a hosszabb szövegből lényegyet kiemelve, szakkifejezéseket használva, összefüggő, rövid feleletre kell a tanulónak felkészülnie.

A számonkérések és iskolai dolgozatok szabályai

Pedagógiai Program

2.8.1 A tanulók tanulmányi munkájának értékelése félévkor és év végén.

A tanulók tanulmányi munkájának minősítését a helyi tantervben leírt követelményekhez viszonyítva végezzük. Emellett figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló saját képességeihez mérten fejlődött-e vagy sem az adott szakaszban.

A BatyiPlusz-os alsó tagozatos osztályokban szöveges értékelés történik 1. osztályban első negyedévben, félévkor, harmadik negyedévben és év végén, valamint 2.

osztályban félévkor.

A BatyiPlusz-os alsó tagozatos osztályokban 2. osztály év végétől 4. osztály év végéig, valamint a **felső tagozatban** az alábbi értékelést alkalmazzuk.

- a tanulók munkáját évközben érdemjeggyel, félévkor és a tanév végén osztályzattal értékeljük.
- A készségtárgyak (vizuális kultúra, technika és tervezés, ének, testnevelés, digitális kultúra), illetve azon közismereti tárgyak esetében, melyeknek heti óraszama három vagy annál több, a gyerekek munkáját legalább havi egy érdemjeggyel értékelnünk kell.
- Azon közismereti tárgyak esetében, melyek óraszama heti 3-nál kevesebb, félévenként legalább három érdemjeggyel kell értékelnünk.

A 2-8. évfolyamokon az egyes tantárgyak érdemjegyei:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az e-naplón keresztül értesítjük.

2.8.2 Írásbeli értékelés formái az alsós Montessori-jellegű osztályokban

A Montessori-jellegű osztályokban a második, harmadik és a negyedik év elején magyar nyelvből és irodalomból, matematikából végzünk diagnosztikai felméréseket, melyeket %-osan értékelünk. Negyedik osztályban a %-os értékelés mellé érdemjegy is kerül.

Félévi felméréseket 1-2. osztályokban magyar nyelv és irodalom, matematika; 3-4. osztályokban magyar nyelv és irodalom, matematika és környezetismeret tantárgyakból végzünk, melyeket %-osan értékelünk. 4. osztályban a % mellé érdemjegy is kerül.

A hagyományos osztályokkal megegyező szummatív felméréseket tanév végén végezzük azokból a tárgyakból, mint félévkor. Az értékelés is ugyanúgy történik.

Az oktatási folyamatban a gyermek addigi tanulási útját rendszeresen, év közben ún. formatív felmérések alapján mérjük (4. osztályban osztályozzuk). Ezek alapján korrigálunk, ill. lépünk tovább. Ez a tanítónak jelzés, hogy a gyermek a kitűzött cél felé halad-e.

Nincs feleltetés. A verseket, memoritereket négy szemközt mondják el a diákok a

tanítóknak, megteremtve ezzel a személyes, biztonságos légkört a megnyilvánuláshoz. A választás szabadságához kapcsolódva, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, lehetőséget adunk az osztály előtt való szereplésre, amennyiben valamelyik gyermek igényli azt.

Alsó tagozatban a témazárók osztályzattal való értékelésének %-os határai

egységesen: $100\% - 91\% = 5$

$90\% - 81\% = 4$

$80\% - 66\% = 3$

$65\% - 51\% = 2$

$50\% - 0\% = 1$

Az **első Montessori osztályokban** a tanítók a gyerekek munkáját, előrehaladását negyedévente szövegesen értékelik.

A gyerekek bizonyítványába, törzslapjára és a naplóba a következő záradékot írjuk: "A tanuló előrehaladását szövegesen értékeljük, az értékelő lapot csatoljuk."

A nevelőtestület határozataévfolyamba lép. *(értelemszerűen)*

A második és a harmadikos osztályokban félévkor és év végén szöveges értékelést adunk. A negyedik évfolyamon az értékelés év közben és év végén osztályzattal történik. A gyerekek negyedik osztályos bizonyítványába osztályzatok kerülnek.

2.8.3 Az írásbeli és szóbeli beszámoltatás formája, rendje a felső tagozatos természettudományos tantárgyakból (biológia, fizika, földrajz, kémia, matematika, természettudomány).

Felső tagozatban a szóbeli és írásbeli beszámoltatás formái mellett digitális számonkérési módokat is alkalmazunk. Az ehhez használt teszteken elért eredmények egyenértékűek az írásbeli vagy szóbeli számonkérések megfelelő típusaival. A digitális tesztek kitöltése – jellegükből adódóan – ütemezhetők egy adott időintervallumra.

Az SNI, BTMN tanulók esetében az értékelés az érvényes, kiállított szakvélemény alapján elkészített határozat szerint eltérhet.

- Az írásbeli, digitális és szóbeli beszámoltatás formája, rendje a **felső tagozaton természettudományból** (matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, természettudomány).

A természettudományos munkaközösség a tantárgyi tanterveiben is meghatározza ezeket az elveket. Egyeztetések alapján a közös szempontokat meghatároztuk és összegyűjtöttük.

Írásbeli beszámoltatások

Formái:

- a) Írásbeli felelet
- b) Felmérő, dolgozat,
- c) Témazáró
- d) Év végi felmérés
- e) Vizsgadolgozat

(matematika) Rendje és korlátai

- Az írásbeli feleletet nem feltétlenül jelentjük be előre, két-három óra anyagát ölelheti fel, rövid időtartamú (15-20 perc)
- A felmérőt, dolgozatot legkésőbb az előző órán bejelentjük, nagyobb logikai egység anyagát tartalmazza, időtartama kb. 30 perc
- A témazárót legalább egy héttel előbb bejelentjük (lásd. Házirend), egy nagyobb, vagy több kisebb témakör ismeretét méri fel, időtartama 45 perc
- A vizsgadolgozat és az év végi felmérő bejelentésére 2-3 héttel előbb kerül sor, az egész évi anyag ismeretét kérjük számon, időtartama 45 perc

Értékelés:

A különböző írásbeli beszámoltatások súlya a félévi és év végi osztályzatok kialakításában

- Órai munka, írásbeli házi feladat, szorgalmi munka, kiselőadás, kutatómunka: kis ötös,
+, piros pont, fekete pont, kis jegy
- Írásbeli felelet, dolgozat: 1x-es súllyal
- Témazáró, vizsgadolgozatok, év végi felmérések: 2x-es súllyal kerülnek beszámításra.

A félévi és év végi osztályzat nem egyszerűen az év közben szerzett osztályzatok átlaga, figyelembe vesszük a gyermek fejlődését is.

A témazárók osztályzattal való értékelése:

100% – 90% = 5

89% – 80% = 4

79% – 50% = 3

49% – 40% = 2

39% – 0% = 1

- Az írásbeli és szóbeli beszámoltatás formája, rendje a **felső tagozatos humán tantárgyakból** (magyar nyelv és irodalom, történelem):

Írásbeli számonkérés formái

I.

1. Év eleji ismétlő dolgozat: célja: az előző évben tanult ismeretanyag felelevenítése bemeneti, diagnosztikus mérés, százalékos értékeléssel, nem érdemjeggyel.
2. Félévi dolgozat: célja: féléves ismeretanyag rendszerezése
3. Év végi ismétlő dolgozat: célja: az egész évben tanult anyag ismétlése, rendszerezése

II.

Témazáró dolgozatok: témakörök lezárása, témakörönként a tanult ismeretanyag számonkérése (1hétrel előtte bejelentve, összefoglaló óra előzi meg)

<i>TÖRTÉNELEM</i>	<i>IRODALOM</i>	<i>NYELVTAN</i>
<i>Témazáró dolgozatok felépítése:</i> ❑ Eseménytörténet / kronológia ❑ Fogalomismeret ❑ Topográfia ❑ Ok-okozati összefüggések felismerése ❑ Esszé (tudományos	<i>Témazáró dolgozatok felépítése:</i> ❑ Korszakok stílusjegyeinek felismerése, ismertetése ❑ Életrajzi adatok ❑ Lírai, prózai szövegek felismerése, elemzése ❑ Fogalomismeret ❑ Szövegalkotási képesség, szabatos kifejezőmód	<i>Témazáró dolgozatok felépítése:</i> ❑ Helyesírási feladatok / Tollbamondás ❑ Fogalmak felismerése, alkalmazása ❑ Típusfeladatok

igényű fogalmazás) ❑ Forráselemzés: primer, szekunder szöveges, képi, diagrammok elemzése	❑ Önálló véleményalkotás	megoldása ❑ Vizsgadolgozat a 8. évfolyamon ❑ Egész éves tananyagból ❑ helyesírás ❑ nyelvtani ismeretek
III. 1. Írásbeli feleletek: az elmúlt órai ismeretanyag elsajátításának számonkérése (nem bejelentett)		
IV. 1. Forráselemzés: adott forrásanyag feldolgozásával az összefüggések feltárása, elemzése Az írásbeli számonkérés korlátai: Csak a tényismeret felmérésére szorítkozik	IV. 1. Szövegértés feladatlapok: célja a minél teljesebb megértést biztosító olvasás, írott szövegek értelmezése 2. Irányított fogalmazás: célja az írásbeli szövegalkotás képességének fejlesztése 3. Olvasmánynapló: házi olvasmányhoz kötött feladatsor	IV. 1. Tollbamondás: célja a helyesírási ismeretek rendszerezése, az ismeretek biztonságos alkalmazása Az írásbeli számonkérések korlátai: Megalapozott tudás nélkül az új ismeretek, fogalmak nem elsajátíthatók
Háttérismeret, kiegészítő anyagok nem mutatkoznak meg Órai szóbeli aktivitás nem lemérhető Szóbeli fogalmazási készséget, szereplési	(szövegértés, írásbeli szövegalkotás) Az írásbeli számonkérés korlátai A szóbeli kifejezőkészséget nem fejleszti	Beszédképesség nem fejleszthető Kulturált nyelvi magatartás nem fejleszthető Kreativitás, szókincsfejlesztés háttérbe szorul Időbeli korlát

rutint nem fejleszti Időbeli korlát	Olvasottságot, műveltséget korlátozottan deríti fel Kulturált nyelvi magatartást nem fejleszti Az olvasásélmény érzelmi oldala elsikkad Időbeli korlát	
--	---	--

2.8.4 Az írásbeli számonkéréseknek a tanulók értékelésében betöltött szerepe és súlya.

A témazáró dolgozat érdemjegyei duplán számítanak bele a tanuló félévi és év végi osztályzatába.

Törekszünk arra, hogy a magukat szóban jobban kifejezni képes tanulók kapjanak lehetőséget a szóbeli beszámolókra.

A témazáró számonkérések osztályzattal való értékelése:

$$100\% - 86\% = 5$$

$$85\% - 71\% = 4$$

$$70\% - 55\% = 3$$

$$54\% - 35\% = 2$$

$$34\% - 0\% = 1$$

➤ A tanulók értékelése Dráma és színház tantárgyból

Minden tanuló önmagához, saját fejlődési útjához mérten értékelendő. A tanuló teljesítményének, szorgalmának, minősítésének formája:

Az értékelés alapja:

- az órai gyakorlati feladatokban és játékokban való alkotó részvétel,
- az órai munkát megalapozó, előkészítő feladatok elvégzése (szövegtudás, előkészített csoportmunkák)
- egyéni fejlődés (egyéni és kooperatív készségek)
- tanulói önértékelés

A számonkérés formái:

- órai ellenőrzés, munka
- szóbeli számonkérés (felelet)
- írásbeli számonkérés (írásbeli felelet, szövegértés, elemzés)
- projektjellegű munkák készítése (forgatókönyvírás, előadás-elemzés)
- **Írásbeli beszámoltatás és értékelés formái idegen nyelvből**
- Kisdolgozat:
 - kis jegy
 - nagy jegy

} anyagrész nagyságától függ.

Nem kötelező előre bejelenteni. Felmentést alóla az kaphat, aki az előző tanórán hiányzott.

- Dolgozat: kisebb anyagrészt ölel fel. Bejelentjük előre 1 órával. Az nem ír, aki tartósan hiányzott néhány órát.
- Témazáró: Nagy egységet ölel fel. Kötelező 1 héttel előre bejelenteni. Csak az nem írja meg, aki hosszú ideig hiányzott illetve az összefoglaló órákon sem volt jelen.
- Házi dolgozat – fordítás, fogalmazás, levél
Határidő megadásával kérjük, kötelező mindenkire nézve.
- Írásbeli vizsgadolgozat 8. évfolyam végén. Időtartama 60 perc.

Az írásbeli számonkérések osztályzattal való értékelése:

$$100\% - 91\% = 5$$

$$90\% - 81\% = 4$$

$$80\% - 66\% = 3$$

$$65\% - 51\% = 2$$

$$50\% - 0\% = 1$$

- **Írásbeli, digitális és szóbeli beszámoltatás és értékelés formái állampolgári ismeretek tantárgyból (8. osztály)**

Elsősorban nem a tananyag tudását értékeljük, hanem az aktivitást, a hozzáállást, az ismeretek gyakorlati hasznosításának lehetőségét. A tanuló cselekedjen, kutasson, járjon utána, vitatkozzon, kérdezzen, gyűjtsön, dolgozzon fel forrásanyagokat, szövegeket. Mondja el vagy mutassa be amit tud vagy tapasztalt, és mindezt tegye helyesen, a tárgyi ismeretek birtokában. Az ismeretek tehát nem önmagukért valók, nem elegendő, ha a tanuló megtanulja a tananyagot, azt alkalmaznia is tudnia kell.

Írásbeli értékelés lehetséges formái

- Dolgozat
- Adott témakör vagy olvasmány számonkérése. Értékelése osztályzattal történik.
- Jegyzetek
- Összefoglalók, tervezetek, vázlatok, feljegyzések stb. készítése, pl.: naplóírás, források jegyzetelése, forrásgyűjtemény készítése. Lehet csoportos vagy a páros kidolgozási formát választani. Ezek segítik az együttműködés kialakulását is.
- Esszé
- Egyéni feladat. Előkészíthető anyaggyűjtéssel, a források rendszerezésével. Egy-egy szűkebb témakör részletesebb kifejtésére alkalmas.

Szóbeli beszámoló

- Felelet egy tanult témából vagy nagyobb témakörből.

Órai aktivitás

- Figyelembe vesszük a gyerekek vitakészségét, érvelésük mélységét, a szaknyelv és a fogalmak használatát, az összefüggések felismerését, láttatását. A vita szabályainak betartását, a megértésük szintjét.

Gyakorlati feladatok megoldása

- Például gyűjtőmunka, plakát vagy ppt készítése. Órai vagy házi feladatok.
- Projektmunka
- Hosszabb időn át végzett megfigyelés, vagy választott téma feldolgozása.

- Portfoliók
- A program (tantárgy, modul) tanulása során elvégzett produkciók, produktumok gyűjteménye.

A gyerekek értékelése év közben, félévkor és év végén osztályzattal történik.

➤ **Írásbeli, digitális és szóbeli beszámoltatás és értékelés formái hon-és népismeret tantárgyból (5. osztály)**

Elsősorban nem a tananyag tudását értékeljük, hanem az aktivitást, a hozzáállást, az ismeretek gyakorlati hasznosításának lehetőségét. A tanuló cselekedjen, kutasson, járjon utána, kérdezzen, gyűjtsön, dolgozzon fel különböző képi, primer és szekunder szöveges forrásokat, szakirodalmi munkákat. Mondja el vagy mutassa be amit tud vagy tapasztalt, és mindezt tegye helyesen, a tárgyi ismeretek birtokában. Az ismeretek tehát nem önmagukért valók, nem elegendő, ha a tanuló megtanulja a tananyagot, azt alkalmaznia is tudnia kell.

Írásbeli értékelés lehetséges formái

- Dolgozat
- Adott témakör vagy olvasmány számonkérése. Értékelése osztályzattal történik.
- Jegyzetek
- Lehet a szépen vezetett, gazdagon illusztrált füzet, vagy részletgazdag, jól szerkesztett és informatív plakát.

Szóbeli beszámoló

- Felelet egy tanult témából vagy nagyobb témakörből.

Órai aktivitás

- Figyelembe vesszük a gyerekek vitakészségét, érvelésük mélységét, a szaknyelv és a fogalmak használatát, az összefüggések felismerését, láttatását. A vita szabályainak betartását, a megértésük szintjét.

Gyakorlati feladatok megoldása

- Például gyűjtőmunka, plakát vagy ppt készítése. Órai vagy házi

feladatok. Pár- és csoportmunkában való részvétel. Tanórán kívüli információszerzés, pl. kutató-és gyűjtőmunka produktumainak bemutatása, tanulmányi kirándulásokról, múzeumlátogatásokról, személyes tapasztalatokról készített kiselőadás. Eszköz, tárgyi produktum készítése.

A gyerekek értékelése év közben, félévkor és év végén osztályzattal történik.

➤ **Az írásbeli és szóbeli és gyakorlati beszámoltatás formája, rendje a testnevelés és sport tantárgyból**

Érdemjegyet a tanév során többféleképpen szerezhethet a tanuló:

- sportági mozgásanyag (megfelelő óraszámú gyakorlás utáni) bemutatásával

A sportág mozgásanyaga az adott sportág versenytchnikájának az elsajátítását jelenti az egyéni képességekhez mérten durva, vagy finom koordinációs szinten. Az értékelés a sportág versenyszabályainak megfelelően történik (pl: tornában a szerről „leesés”, vagy kosárlabdában a gyakorlat során lépéshiba durva hibának számít, és két osztályzattal csökkenti az elérhető érdemjegyet).

- sportági szabályok dolgozat általi számonkérése

A sportág szabályait elsősorban a labdajátékok során tartjuk fontosnak számon kérni, főként írásbeli formában. A teszt sor a tanulók korának megfelelő nehézségű kérdéseket tartalmaz, és olyan szabályokat kér számon, amelyek minimum szinten szükségesek ahhoz, hogy a gyerekek értsék és játszhasák az adott sportjátékot. Értékelhetőnek az 50%+1 jó válasz sor teszt sor tartjuk.

- bemelegítő gyakorlatsor levezetésére

Sportág specifikus bemelegítő gyakorlatsort vezetünk és tanítunk meg minden új mozgásanyag gyakorlásának kezdetén, a gyakorlat vezetését időközben fokozatosan átengedjük egy-egy ügyesebb, vállalkozó diáknak.

- szorgalmi sporttevékenységre (futóversenyen, nem diákolimpiai megmérettetésen való részvételért)

Több olyan verseny lehetőségünk adódik a tanév során (futó fesztiválok,

kupaversenyek, tornák), ahol a diákolimpiai versenyrendszeren kívül is tudunk mozgási alkalmat biztosítani az iskolánk diákjainak. Ezeken a – szinte kivétel nélkül hétféle – eseményeken való részvételt honoráljuk.

➤ **Az írásbeli és szóbeli beszámoltatás formája, rendje a technika és tervezés tantárgyból**

Részterületek:

1. A tanulók munkadarabjai
 2. Írásbeli feladatok (esszék, dolgozatok, munkaleírások)
 3. Szóbeli beszámolók
 4. Szerelési feladatok
1. Munkadarabok értékelésénél figyelembe vett szempontok: pontosság, méretarány, a munkadarab esztétikussága, szerszámok, eszközök helyes alkalmazása. Ha a munkadarab saját tervezés, elképzelés és kreáció szerint készül, akkor a tanuló saját magának állítja fel értékelő rendszerét, a fentiek szerint. Az érdemjegyen kívül az értékeléshez tanári szóbeli értékelés és a tanuló önértékelése is hozzá tartozik.
 2. Írásbeli feladatoknál a természettudományos tárgyaknál alkalmazott százalékhatárok szerint történik az értékelés.
 3. Szóbeli beszámolók értékelési szempontjai: lényegkiemelés, érti-e a tanuló a témát, amiből felkészült, jól használja-e a műszaki, tudományos-technikai szavakat, kifejezéseket.
 4. Szerelési feladatok értékelésénél figyelembe vett szempontok: működik-e az elkészült szerelés, ha nem, akkor a tanuló tudja-e korrigálni a hibát. Az osztályozás a fentebb használt százalékhatárok figyelembevételével történik.

➤ **Az írásbeli és szóbeli beszámoltatás formája, rendje az digitális kultúra tantárgyból**

Részterületek:

1. A szóbeli feleletek: bármelyik tanórán, bejelentés nélkül is sor kerülhet rá, a tanuló folyamatos, óráról órára készülése teszi lehetővé a

továbbhaladást.

2. Írásbeli/gyakorlati számonkérés

- Órai munka: a tanuló az órán elkészített feladatára kap jegyet, amelynek súlya 50%-os. Ez lehet egyéni/csoportos gyakorlati munka, vagy elméleti. Nem szükséges előre bejelenteni.
- Dolgozat: mely 1-3 tanítási óra anyagát öleli fel. Legkésőbb az előző órán előre bejelentjük. Lehet csak gyakorlati, csak elméleti, vagy részben gyakorlati, részben elméleti dolgozat.
- Gyakorlati feladat: Egy egész tanórát igénylő gyakorlati önálló feladatmegoldás, Legkésőbb az előző órán előre bejelentjük. 100%-os súlyú.
- Projektmunka: több órán át húzódó egyéni vagy csoportos feladatmegoldás, amelynek vége egy saját produktum. A végeredmény bemutatásával zárul, 100%-os értékelést jelent.
- Beszámoló: a tanuló által önállóan kidolgozott ismeret, az önálló tanuláson alapul, súlya 100%.
- Témazáró dolgozat, mely egy témakör lezárását jelenti. Két tanítási órával korábban előre bejelentett, egész órás dolgozat. Tartalmazhat elméleti és gyakorlati számonkérést. 200%-os súlyú értékelést jelent.

Egyéb:

- Házi feladat: a házi feladat jellemzően valamilyen önszorgalomból elkészített, kisebb anyagrészt lefedő feladatot takar, 50%-os súlyú.
- Házi dolgozat: Elméleti ismereteket tartalmaz, előre meghatározott szempontok alapján történik az értékelés, súlya 50%. Határidőre elkészítendő, kötelezően.

Mentesül az aktuális értékelés alól az, aki hiányzott és nem volt alkalma/lehetősége pótolni a tanultakat, vagy tartósan hiányzott. A tanuló ez esetben egy előre egyeztetett időpontban, legkésőbb a következő tanórán pótolja a dolgozatot.

A félévi és év végi osztályzatok kialakítása az évközben szerzett jegyek súlyozott átlaga. A feladatok osztályzattal való értékelése:

Az írásbeli számonkérések osztályzattal való

$$\text{értékelése: } 100\% - 85\% = 5$$

$$84\% - 70\% = 4$$

$$69\% - 50\% = 3$$

$$49\% - 30\% = 2$$

$$29\% - 0\% = 1$$

Az SNI, BTMN tanulók esetében ez az értékelés eltérhet.

➤ **Az írásbeli és szóbeli beszámoltatás formája, rendje az ének-zene tantárgyból**

A tanulók aktivitása, órai munkája alapján történik az értékelés, félévente legalább három érdemjeggyel, melyek szerezhethők dolgozatból, szorgalmi feladatból, órai munkából, egyéni munkából és egyéb tevékenységekből.

➤ **Az írásbeli és szóbeli beszámoltatás formája, rendje a vizuális kultúra tantárgyból**

Területeitől független, általános értékelési szempontok

- a feladat értelmezése (megértette-e a tanuló a feladatot, milyen mértékben)
- a tanuló önmagához képest nyújtott teljesítménye
- kitartó, elmélyült alkotótevékenység
- komponálás (képző választás, méret, elrendezés, figyelemirányítás, ritmus)
- anyag- és eszközhasználat (technika alkalmazása)

➤ **A vizuális kultúra (tantervi) területeihez kapcsolódó értékelési szempontok**

- kifejezés-típusú alkotások (köznapi és művészi élmény, hangulat, érzés, emlék, gondolat ... kifejezése, szépirodalmi illusztráció készítése) □ kreativitás (az alkotás összességének egyedi, újszerű volta) □ szuggesztivitás □ szépirodalmi illusztrációnál: + a szövegtartalomhoz kapcsolódó ábrázolási elemek használata a kifejezés-típusú alkotások nem osztályozhatók, illetve szerzőjük ötössel kiemelhető az osztályközösségelőtt
- köznapi-informatív-tudományos vizuális kommunikációs alkotások (modell/látvány utáni ábrázolás a külső jellemzők megmutatásával és a szerkezet feltárásával; alaprajz, nézetrajzok, metszetrajzok; magyarázó-értelmező ábrázolások – pl. használat, készítés, kémiai-biológiai folyamat, természeti változás értelmezése; térkép- és útvonalrajz; jelek és jelzések) □ az ábrázolási

szabályok (konvenciók) alkalmazási szintje/mértéke □ az ábrázolás közérthetősége

– modell utáni ábrázolásnál a modellhez/látványhoz való objektív hasonlóság osztályozása 1- 5 között történik

- tárgy- és környezetkultúra területébe tartozó alkotások (funkcióhoz kötődéssel díszített és díszítetlen használati- és jeltárgy készítése, környezet át/kialakítása) □ a méret, a forma, a szerkezet, a választott anyag megfelelése a funkciónak □ a tárgy üzeneti tartalmát szolgálja-e a forma, a szerkezet és a díszítés □ a funkciót nem gátolja-e a felületminőség, a díszítés a tárgy- és környezetkultúrás alkotások osztályozása 1-5 között történik

Szóbeli értékelés

A művészeti nevelés egyik legértékesebb mozzanata, hogy a tanár, a gyakorlati munka során folyamatos és intenzív kapcsolatban van a tanulókkal. Állandó a formatív, szóbeli értékelés. Nem minősítés, hanem az egyéni előmenetelt segítő biztatás, illetve a hiányosságok feltárása, ami segíti a tanulóban az önértékelés kialakulását, fejleszti önismeretét. Kiváló, sokirányú nevelő hatása van az óra végi közös, a tanulók bevonásával történő szóbeli értékelésnek is.

Az osztályzás

Fontos szem előtt tartani, hogy az osztályzattal történő értékelés szummatív, a tantervi követelmények megvalósulását számon kérő értékelés legyen. Minden hónapban a rajzokra, festményekre egy osztályzatot kapnak, ami a havi összteljesítmény átlaga. A művészetek esetében az értékelés sajátos, ahol az osztályzási normarendszert nem lehet automatikusan használni az eltérő egyéni képességek és készségek miatt. Önmagához képest érjen el fejlődést a diák.

A témazárók osztályzattal való

értékelése: 100% –

85% = 5

84% – 73% = 4

72% – 60% = 3

59% – 50% = 2

49% – 0% = 1

➤ **Az etika tantárgy értékelési rendszere**

- A tanórán való **részvétel, aktivitás** értékelése – például beszélgetésben, játékokban. Lehetséges probléma: Vannak olyan tanulók, akik nehezen nyílnak meg.
- A közös munka akadályozása is lehet az értékelés szempontja
- A **megfogalmazások igényességének**, pontosságának értékelése – például beszélgetésben, írásban. Fontos szempont: Figyelembe kell venni a gyermek nyelvi képességeit, fejlettségét.
- Természetesen a tartalmi követelmények szintje is meghatározó szempont.
- A **közös munkában** megjelenő **igényesség** értékelése – például odafigyelés a másokra, beszélgetésben, vitában történő kulturált részvétel, csoportmunka megosztása.

Megjegyzés:

A tanulói aktivitás vagy a gondolatok megfogalmazásának értékelésekor figyelembe kell venni a tanuló személyiségét, képességeit. Azért is fontos többféle módot alkalmazni az értékelésben, mert a tanulók képességei különböző erősségűek, más-más tanulási helyzetben teljesítenek jobban.

- **Produkumok** értékelése

a. Rajzok, kézműves tevékenység, alkotás

Fontos szempont: Nem a minőség, hanem a tanulóhoz mért igényesség, beletett munka számít.

b. Projektmunka, kutatómunka

Fontos szempont: A ráfordított munka, alaposság, kivitelezés számít elsősorban.

c. Önálló véleménykifejtés, szóban, írásban

Fontos szempont: A gondolatok megfogalmazásának igényessége, eredetisége számít.

Megjegyzés:

Ha olyan gondolatok születnek, amelyeket a pedagógus nem érez helyesnek, nem

értékelheti negatívan tartalmilag. Ez nehéz kérdés, a tantárgy alapjaihoz nyúlunk vissza. Az erkölcsi ítéletek, nézetek fejlődéséhez idő szükséges, ezek végiggondolása, megvitatása, belsővé válása hosszú folyamat, ezért mindenképpen el kell kerülni, hogy ennek egy adott pillanatnyi állapotát minősítsük. Ráadásul a gyerekek könnyen arra a következtetésre jutnak, hogy „azt kell mondani és írni, amit hallani szeretne a felnőtt” a jó jegyért.

Az alsóbb évfolyamokon a rajzos, manuális tevékenységek mint az aktivitás produktumai értékelendők, „nem rajz- vagy technikaóra”. Ezeket kísérheti szóbeli leírás is – pl. elmesélik, mi látható a rajzon, miért azt rajzolta, így a kettő együtt is értékelhető.

Több értékelési módnál felmerülhet, hogy valójában valamilyen más tantárgynál fejlesztendő képességet értékelünk. Az erkölcsstanhoz a tantárgy jellegéből következően sok képesség tartozik, például verbális és kommunikációs képességek, logikai képességek, az önreflexió, az empátia képessége. Ezek fejlesztése is része az erkölcsi nevelésnek.

– **Tárgyi tudás értékelése**

a. A tanuló elé kerülő **leíró jellegű ismeretanyag**, például tankönyvi vagy egyéb szövegek, adatok, információk tartalma alapján

b. Fogalommagyarázatok, -értelmezések

Fontos szempont: Hasznos a tanulók számára összegyűjteni az elvárt definíciókat.

Fontos szempont: Egyéni megfogalmazások is elfogadhatók, ha **értő fogalomhasználatra** utalnak, akár példák is.

c. Korábbi **órákon elhangzott megbeszélések** tartalma, kiemelkedő gondolatok

Fontos szempont: A pedagógusnak érdemes jegyzetelnie az órán elhangzottakat.

Lehetséges probléma: Nem ugyanúgy emlékeznek vissza.

Megjegyzés:

A tárgyi tudás értékelése kisebb mértékű legyen, és ha lehet, a témához tartozó legszükségesebb információkat kérjük csak számon. Ne érezzék úgy a tanulók, hogy „történelemóra van”, de az is tény, hogy az erkölcsstan tematikája nincs teljes átfedésben az egyéb tantárgyakéval, így szükség van olyan információkra, amelyekkel más órán nem találkozhatnak. Ugyanakkor, mivel az emberi élet

legalapvetőbb területeit járjuk be, valamilyen tudása, tapasztalata minden gyereknek van ezekről.

A fogalomdefiníciók között megjelenhetnek az értékek, erkölcsi fogalmak is. Ezek egységes, előre meghatározott definícióját nem javasoljuk, éppen ezeknek a fogalmaknak a közös boncolgatása, értelmezése fejleszti a megértést és az azonosulást. Ezeknél különösen fontosak az egyéni megfogalmazások, kisebb gyerekek esetében lehet példaalapú definiálás.

Olyan tárgyi tudást, memóriát értékel, amelyben jelen van a részvétel, odafigyelés is és a tudás növekedése is. Az alapja viszont a csoport által az órán megalkotott tudás, nem egy előre leírt tananyag.

- **Tanári** értékelés a **fejlesztési célok** alapján időszakonként
- **Tanulói** önértékelés a **fejlesztési célok** alapján időszakonként

Fontos szempont: Javasolt körültekintően megfogalmazott kérdésekkel segíteni. Nem annyira a tartalom, inkább maga az önreflexió értékelendő.

Megjegyzés:

A kerettanterv fejlesztési céljaiból ki lehet választani néhányat, vagy ehhez hasonlókat alkotni, és időnként értékelni az ebben történt fejlődést. Ezt, amennyire lehet, pozitívan tegyük, esetleg egy-két javaslatot tegyünk arra, mely területeken lenne jó még fejlődni. Ennek a módnak egy változata egy önismereti kérdőív, napló, de ez olyan csoportban megvalósítható, ahol fejlettebb a gyerekek önreflexiója.

2.8.5 Alkotóbemutató (projektmunka)

A felső tagozat tanulói (5., 6., 7., 8. évfolyamon), a Batthyány-naphoz (április 6.) kapcsolódóan tartják meg projekt bemutatójukat társaik és szüleik előtt. Az év során mentortanáruk segítségével készülnek az előadásukra egy általuk választott témában.

Elvárások: a szabadon választott téma kidolgozásában jelenjenek meg a különböző tudományterületek összefüggései, a választott feldolgozási mód változatos legyen (szöveg, kép,

tárgy, digitális technikák alkalmazása), az elvégzett munka folyamatát és tartalmát tudja pár percben, szabadon fogalmazva összefoglalni.

A munka értékelési formája az önértékelés, és a választott mentortanár szöveges értékelése.